

УДК 330.43:338.439.02

СТРУКТУРА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Студ. Є.Г.Алекса

Науклий керівник доц. Н.В. Геселева

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою є дослідження та порівняння підходів до визначення національної економіки та її структури. Завдання дослідження: розглянути структуру національної економіки, тобто сукупність елементів або підсистем і зв'язків між ними, якій притаманні ознаки цілісності; дослідити проблему підтримання й забезпечення оптимальної пропорційності, збалансованості національної економіки.

Об'єкт дослідження та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процеси формування економіки країни. Предметом дослідження є структура національної економіки.

Методи та засоби дослідження. Аналіз останніх наукових публікацій по темі дослідження, системний підхід, абстракція, системний аналіз.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Розглянуто економіку країни як системний об'єкт дослідження, досліджено технологічний та соціально-економічний підходи до визначення національної економіки; розглянуто структуру економіки на макро- та макрорівні. Зроблено висновки про неефективність структури економіки України.

Результати дослідження. Наукове визначення поняття національна економіка" включає два підходи: технологічний та соціально-економічний. За технологічним підходом, національна економіка є сукупністю галузей, видів виробництва та характеризується обсягом виробленої продукції, виконаних робіт та наданих послуг, їх якістю, рівнем використання ресурсів. Соціально-економічний підхід розглядає національну економіку, як сукупність виробничих відносин, які характеризуються певним рівнем розвитку продуктивних сил, типом економічної системи, характером суспільного відтворення, специфічним господарським механізмом, рівнем життя населення, зовнішньоекономічними зв'язками.

Національна економіка – це система економічних суб'єктів і зв'язків між ними, яка має просторово визначену і специфічно національну організаційну структуру [1]. Галузевий поділ економіки є її основним історичним підрозділом, що зумовлено процесом розвитку суспільного поділу праці, внаслідок якого відбувається диференціація галузей. При віднесенні підприємства, виду виробництва чи послуг до певної галузі економіки враховується в першу чергу така ознака, як призначення продукту чи послуги, а також вид використаної сировини, або матеріалу і особливий характер технологічного процесу [2]. Економіка кожної країни включає ті чи інші галузі виробництва залежно від природних ресурсів, рівня розвитку техніки і технології, потреб економіки і споживачів в тих чи інших видах продукції, можливостей розвитку економіки в даний період. Територіальна структура економіки передбачає поділ економіки на економічні райони та регіони за їх спеціалізацією та економічним потенціалом. Тому в рамках національної економіки можуть формуватись територіально-виробничі комплекси, як сукупність підприємств різних галузей виробництва, які перебувають на певній визначеній території, пов'язані між собою використанням природних і економічних ресурсів, що дозволяє підвищити ефективність використання та можливість виконувати різноманітні функції, важливі для розвитку економіки в цілому.

В Україні в процесі природно-історичного та економічного розвитку склалося декілька індустріально-територіальних та аграрно-територіальних комплексів, які в своїй сукупності створюють природно-економічні системи, що виконують різноманітні функції. Сучасна наука пропонує багато принципів раціоналізації і відповідно декілька варіантів групування регіонів. Кожний територіально-виробничий комплекс, як правило, має свою виробничу і соціальну інфраструктуру, забезпечуючи свої потреби в

Західна економічна наука пропонує технічну структуру, де поділ здійснюється на групи галузей за участю в стадіях переробки і споживання матеріальних благ і послуг: первинне, вторинне, третинне виробництво. Первинне виробництво охоплює галузі первинного формування продукту виробництва. Подальша переробка продукту зумовлює наявність вторинного виробництва - обробна, металургійна, харчова та інша промисловість. Процес доведення продукту та послуг до споживача визначає третинне виробництво, до якого відноситься оптова і роздрібна торгівля, кредитні установи, страхові контори, транспортні організації та інше.

Структура економіки на макрорівні відображає найважливіші загальногосподарські пропорції, тобто певні кількісні співвідношення, співрозмірність окремих елементів економічної системи. На мікрорівні, структура виробництва відображає найважливіші народногосподарські пропорції. Макроекономічні пропорції – це співвідношення елементів у рамках національної економіки. Пропорційність важлива характеристика економіки: якщо вона підтримується постійно - існує рівновага. Розрізняють: загальноекономічні пропорції, які характеризують співвідношення окремих сторін, елементів суспільного виробництва; міжгалузеві пропорції; внутрішньогалузеві пропорції; територіальні пропорції відображають територіальне розміщення виробничих ресурсів у межах країни.

Висновки Економіка будь-якої країни як системний об'єкт дослідження має певну структуру, тобто сукупність елементів або підсистем і зв'язків між ними, якій притаманні ознаки цілісності. Національна економіка має складну структуру, яка характеризується певними співвідношеннями, які складаються між галузями і видами діяльності, секторами економіки, економічними процесами, регіонами. Структура економіки України, яка склалася, в цілому є неефективною. Основу її становлять енергоємні та матеріаломісткі виробництва, що призводять до перевитрачання природних та людських ресурсів і водночас не задовольняють потреби в інвестиційних ресурсах, споживчих товарах та послугах. Структурні зрушення відбувалися стихійно. Характерним явищем є встановлення надто великої кількості неузгоджених структурних пріоритетів, спрямованих переважно на розв'язання поточних проблем. В Україні продовжує руйнуватися технологічний потенціал, а технологічне відставання від передових країн за останні роки набуло загального характеру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горбач Н. Національна економіка: Мета та результати / Горбач Н., Летуча О. Тарасевич В.; Укр.акад.держ. упр. при президенті України. Дніпропетр. філ. – К., 2013. – 383 с.
2. Данилишин Б., Чижова В. Науково-інноваційне забезпечення сталого економічного розвитку України // Економіка України. – 2014. - №3.– С.56-61
3. Держава та економічне зростання. – К.: Інститут економічного прогнозування НАН України, 2005. – 401 с.
4. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки: Теор.-метод. аспект. – К.: Світ знань, 2012. – 523 с.